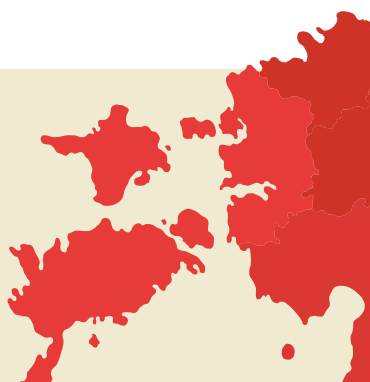

Ees seisab
võimalus
muutusteks!
lk 2

Sotside
kandidaadid
riigikogu
valimistel
lk 4-5

Sotsiaaldemokraat

**MIKS ANDA
OMA HÄÄL
SOTSIAALDEMO-
KRAATIDELE?**

Marju Lauristin
Euroopa Parlamendi saadik,
sotsiaalminister 1992-1994,
sotsiaalse kommunikatsiooni
emeritprofessor

Sotsiaaldemokraadid on ainus partei, kes järjekindlalt kaitseb vähemuste õigusi ja töötajate huve. Sotsiaaldemokraadid on suutnud ühe valitsuses oldud aastaga saavutada põhimõttelise muutuse perepoliitikas ja sundinud ka parempoolsed parteid tunnistama vajadust tõsta kõiki lastetoetusi. Sotsiaaldemokraadid ei muuda oma põhimõtteid nagu tuulelipud ja ei ehi end võõraste sulgedega. Mida suurem on sotsiaaldemokraatide toetus, seda kindlam on, et uus valitsus hakkab ellu viima sotsiaaldemokraatlikke väärtusi.

Andres Tarand
Eesti peaminister
aastatel 1994-1995

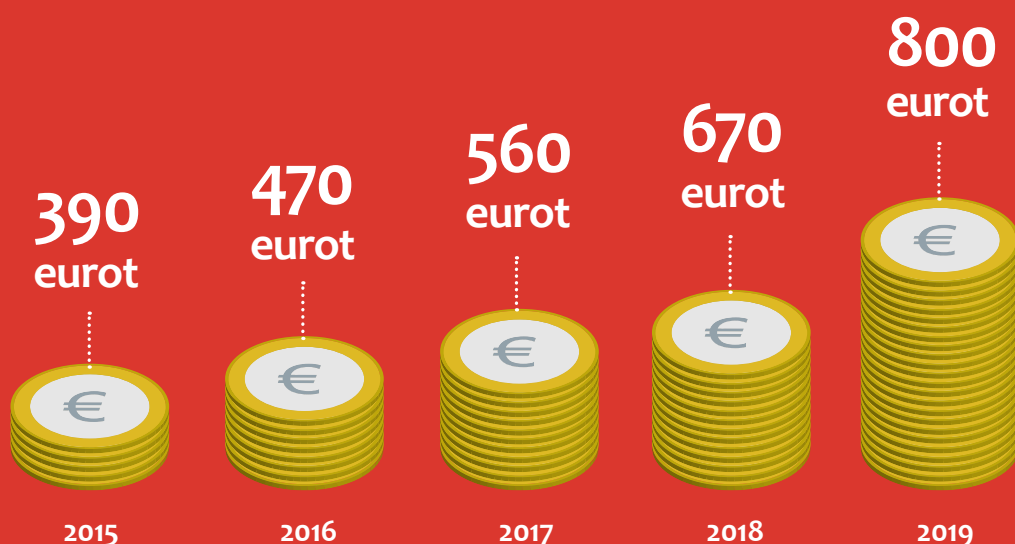
Käige valimas! Ja mõelge veelkord enda eelistuse peale. Siis hääletage sotside poolt! Miks? Nad ei ole iialgi (nagu seda on kaks populaarsemat parteid):

1. Kedagi sundparteistanud töökohta kaotamise ähvardusega
2. Sokutanud teadmisteta inimesi eriteadmisi nõudvatele töökohtadele
3. Kordagi võltsinud valimistulemusi, ka oma erakonnasiseseid mitte.

SOTSIAALDEMOKRAADID KAOTAVAD PALGAVAESUSE ALAMPALK 800€ KESKMINE PALK VÄHEMALT 1600€

Toetame tööandjaid tootlikkuse parandamisel ja ümberõppega, investeerime teadus- ja arendustegevusse ning anname majandusele uue hoo, et keskmine palk tõuseks nelja aastaga vähemalt 1600 euron.

Tõstame koostöös tööandjate ja ametiühingutega miinimumpalka 20% aastas ehk nelja aastaga 800le eurole.

PENSION TÕUSEB 560€

Koos keskmise palga tõusuga suurendame tulumaksuvaba vanaduspensioni 560 euron.

UUED, PAREMAD TÖÖKOHAD

Vähendame sotsiaalmaksumäära väljaspool Tallinna ja Harjumaad 30 protsendini. Kehtestame sotsiaalmaksumäära erisused, mis soodustavad noorte, eakate ja erivajadustega inimeste töölevõtmist.

HAMBARAVI- HÜVITIS JA HAMBA- RAVIBUSSID

Toetame täiskasvanute hambaravi 200 euroga ja hüvitame pensionäridele proteesi- ja ravikulu 350 eurot kolme aasta kohta. Hambaravibussid toovad hambaravi igasse maanurka.

Sotsiaaldemokraadid tõstavad miinimumpalka 2019. aastaks 800 euron. See on realistlik plaan, tähendades 20-protsendist miinimumpalka tõusu aastas. Täna on keskmine palk üle keskmise Eestis ainult ühes maakonnas – Harjumaal.

Enamus majandusanalüüse nendivad, et tööjõulise elanikkonna vähenemine nii madala sündivuse kui ka kõrge väljarände tõttu on üks olulisemaid takistusi

majanduse ja ühiskonna arengule laiemalt. Seega miinimumpalka senisest kiirem tõus ei ole riigile valiku-koht, vaid lausa paratamatus.

Väljarände üks peamistest põhjustest on madal sissetulek. Kui me soovime peatada elanikkonna vähenemise, siis peame seadma eesmärgiks töötasu kasvu, eriti madalama sissetulekuga töötajate puhul. Selle nimel peavad hakkama pingutama nii riik, tööandjad kui ka töötajad.

Riigikogu rahanduskomisjoni esimees Rannar Vasiljev on alampalga teema ja selle arvutustega tegelenud üle poole aasta, ta selgitab: „Meie majandusprogramm on koostatud sihiga, et aastaks 2019 jõuaks keskmine palk vähemalt 1600 euron, mis saab tulla vaid tööjõu tootlikkuse sama suure kasvu toel. Näeme ette ettevõtete erinevaid toetusi, et soodustada eksporti ja ettevõtete tõusu väärtusahelas kõrgemale tasemele.“ ●

Juhtkiri

Sven Mikser

SDE esimees

Head sõbrad,

Praegigi seisab Eesti inimestel ees tähtis ülesanne – valida meie riigile järgmiseks neljaks aastaks uus demokraatlik esinduskoogu. Valides uut riigikogu, annavad valijad vastuse küsimusele: millist Eestit nad tulevikus näha soovivad. Meie, sotsiaaldemokraadid, pakume neile visiooni Inimeste Eestist. Me küsime inimeste toetust oma programmile ja me peame suutma olla nende usalduse vääriks nii nüüd kui ka pärast valimisi.

Kindlasti küsitakse meilt kohtumistel ja koduustel, miks on Eestile vaja, et valijad toetaksid just sotsiaaldemokraate. Mis on see unikaalne väärtus ja kvaliteet, mida suudavad pakuda üksnes sotsiaaldemokraadid? Kahe sõnapaariga kokku võttes: need on suuremad võimalused ja suurem turvatunne. Meie seisame Inimeste Eesti eest. Meie seisame kõigi Eesti inimeste eest. Meie eesmärgiks on uute võimaluste loomine Eestile ja Eesti inimestele. Inimeste Eesti peab olema paik, kus Eesti inimesed saavad hirmu tundmata tegelda oma annete ja võimete arendamisega, teha tööd, teenida väärikat tasu ja kasvatada lapsi. Meie seisame inimeste turvatunde ja julgeoleku tagamise eest.

Me oleme vähem kui aastaga valitsuskoalitsioonis tõestanud, et me suudame ja oskame valitsusvastutust kanda. Inimesed, kellele meeldivad meie ideed, ei pea kahtlema, kas me ikka suudame need head mõtted ka ellu viia. Meil on saavutusi, mille üle uhke olla. Ja ka nendele valimistele läheme me selgete ja värske ideedega. Need ideed on kirjas meie põhjalikus programmis, mille valmimisse on panustanud sajad kui mitte tuhanded kaasamõtledajad. Meie poliitikad ja kavandatavad reformid on suunatud just kõige olulisemate ühiskondlike valupunktide lahendamisele.

Jah, meie eesmärgid on õilsad ja meie plaanid head ja realistlikud, aga ikkagi ei juhtu midagi iseenesest. Kõik, mida me tahame saavutada, tuleb vaid kindlameelse ja sihiteadliku tööga. Seda tööd peame tegema meie ise – iga kandidaat, iga erakonna liige. Me peame jõudma iga potentsiaalse toetajani, selgitama talle oma seisukohti ja paluma tema toetushääli.

Me läheme neile valimistele läbi aegade tugevaima ja motiveerituma nimekirjaga. Meil on võimalus teha väga hea tulemus. Seetõttu panem kõigile teile südamele: minge valima, võtke kaasa oma pere, sõbrad, tuttavad. Tutvustage neile meie ideid ja kandidaate, aidake neil teha õige valik! Vaid ühisel jõul saavutame valimisvõidu!

Valik, mille Eesti inimesed peavad langetama, on valik erakondade ja nende programmide vahel, aga see on ka valik juhtide vahel. See valik on valijate käes, aga ma tunnen uhkust, minnes sellesse heitlusesse Sotsiaaldemokraatliku Erakonna peaministriks kandidaadina. Kandidaadina, kes armastab oma maad ja hoolib sellest. Ja kui meie erakond pälvib piisava toetuse, luban ma teenida Eesti riiki peaministrina kindlalt, ausalt ja pühendunult.

Oleme tugevad ja teeme sotsiaaldemokraatide väärilise tulemuse, sest Eesti vajab sotsiaaldemokraatiat!

Sotsiaaldemokraat:

Tiraaž: 7000 // Väljaandja: Sotsiaaldemokraatlik Erakond // Address: Ahtri 10A, Tallinn 10151 Telefon: 611 6040 // Tellimine, kaastööd ja lisainfo: ajaleht@sotsdem.ee

Miks valida Sotsiaaldemokraate?

Ülle Lichtfeldt, Rakvere Teatri näitleja

Sest nad tõesti hoolivad inimestest. Nad austavad teisi inimesi ja jäävad ise ka inimesteks, isegi poliitikas.

Lisaks on neil olemas huumorimeel, mis lubab neil iseenast mitte liiga tähtsaks mõelda. ●

Siiri Oviir, Aastate Naine 2012, sotsiaalhooldusminister aastatel 1990–1992, sotsiaalminister aastal 1995 ja 2002–2003. Euroopa Parlamendi liige aastatel 2004–2014

Sõnu võib olla õigeid ja lubadusi häid, aga kui neid tegudega ei kinnitata, ei teki ka usaldust. Vähem kui aasta valitsusvastutust kandnuna on sotsiaaldemokraadid kinnitanud, et nad on sõnapidajad.

Esiteks: kümme aastat muutumatuna püsinud lastetoetused on nende ettevõtmisel mitmekordistatud, murtud on saarte ja mandrivahelise praamiilukuse monopol, tasuta koolilõunale gümnaasiumi astmes on nüüd ka riigieelarveline toetus jne.

Kümnrr kuuga on ära tehtud see, millest varem kümme aastat vaid räägiti.

Teiseks: 2012. aastal allkirjastasid tänases

riigikogus esindatud erakonnad koostöömemorandumi, milles kohustusid esitama valimistele sooliselt tasakaalustatud nimekirjad. Ainsana allkirjutanuist on lubaduse täitnud sotsiaaldemokraadid.

Kolmandaks: sotsiaaldemokraatide valimisprogrammi teljeks on sotsiaalselt motiveeriv keskkond ja kvaliteetne inimvara kui meie riigi eduvõimaluste määraja. Neile on selge, et nn õhukese riigi ideoloogiaga edasi minnes võime oma riigist-rahvast ilma jääda.

Ütlemine „Mees annab sõna ja mees võtab sõna“ sotsiaaldemokraatide puhul ei kehti.

Sotsiaaldemokraate saab usaldada! ●

Rene Tammist, Eesti Taastuvenergia Koja juht

Valin inimese, keda tean ja tunnen ning kes jagab minu seisukohti ka keskkonahoiidlikuma ilmakorralduse osas. Pean oluliseks, et minu poolt valitu on sõnapidaja ning mul on alati võimalik oma kandidaadiga ühendust võtta ja küsida, millega oled teeninud vahepealsel ajal ära valijate usalduse. Üldse leian, et valijatel peaks olema tihedam side valituteaga.

Paljudes Euroopa riikides ja ka USA-s on valimisringkonnast tuleval murekirjal suur tähtsus. Valijad ei pea paljuks kandidaadi ringkonna kontoris või parlamendibüroosse sisse astuda ning oma mure teatavaks teha. Soovitan kõigil valida inimesi, kelle osas on teil kindlus, et ta jääb sõnapidajaks ka valituks osutudes ning nõudke ikka talt vastutust ka valimiste vahelisel ajal. ●

Marek Reinaas, Reklaamiguru, kolumnist ja saatejuht

Poliitikutele ootaks eetilist ja inimeste huvidest lähtuvat tegutsemist. Eesti ühiskonna peal toiminud inimkat-sed on viimase kahekümne aasta jooksul selgelt näidanud, et ainuke erakond, kelle

poliitikutel on säilinud südametunnistus ja vastutustunne, on sotsid. Eks seetõttu tuleb oma hääli neile anda. Sest künniliselis valetamisest ja labasest virutamisest on juba tõsiselt siiber. ●

Helmen Kütt, Sotsiaalkaitseminister

Sotsiaaldemokraate võib usaldada ja valida, kuna senine väga lühike 11-kuine valitsusvastutuse kandmine on näidanud, et on võimalik teha inimestele olulisi otsuseid ja muuta elu Eestis paremaks. Pean silmas eelkõige kümme aastat muutumatuna olnud 19-eurost lastetoetuse tõusu. Lühidalt: mida lubame, seda teeme!

Üks tore inimene ütles rahvakohtumisel, minu meelest väga tabavalt, et talle sotsiaaldemokraadid meeldivad – sest nad pole kurjad ega kibestunud ja otsivad alati võimalusi, kuidas midagi olulist inimeste jaoks ära teha, mitte põhjuseid, miks mitte teha! ●

Ott Pärna, Eesti Majandusmõtlete Klubi eestvedaja, Estonian Investment Corporation OÜ ja ICC Tallinn OÜ juhatuse esimees, MTÜ Spordiaasta käivitaja

SDE on sotsiaalseid väärtusi hindav, demokraatias väärtustav ja arengule keskendunud erakond. SDE poliitika keskmes on inimene meie philine vara riigi hoidmisel ja arendamisel. SDE tegeleb süsteemilisel arengueeldustega: suuremahuline täiend- ja ümberõpe, kõrghariduse rahvusvahelistumine, IT ja ettevõtlusõppe laendamine üle haridusvaldkondade ja - tasemete jne.

SDE on ainuke erakond Eestis, kes kõnetab tervet ühiskonda (mitte ei lõhesta seda), erinevaid keele- ja kultuurigruppe ning suudab hoida ära Ukraina stsenaariumi kordumise Eestis.

SDE viib ellu laiapõhjalise riigireformi (vt www.riigireform.ee), mis koosneb neljast omavahel seotud osast. ●

Karl-Erik Taukar, Artist

Mulle meeldib sotsiaaldemokraatide valimisprogrammis see, et nad on võtnud seisukoha

kultiveerida sallivust, mis on minu jaoks terve ühiskonna üks peamisi omadusi. ●

Anto Liivat

Programmi- ja põhikirjatoimkonna esimees

Meie valimisprogramm „Inimeste Eesti“ on pälvinud tunnustavaid sõnu nii valdkonnaekspertidelt kui ka ajakirjanikelt. Täna

kõiki, kes programmi koostamisel kaasa mõtlesid ja rääkisid!

„Inimeste Eesti“ programmi lähtekohaks on arusaamine, et tänasest olukorrast edasiminekuks on vaja uut moodi poliitikat. Poliitikat, mille keskmes ja mõõdupuuk on inimene.

Majandus- ja ettevõtluspoliitika tähendab uut moodi poliitika arusaamist, et kaasajal ei ole ükski riik end vaesuse ega keskpärasuse lõksust valitsuse sekkumiseta välja murdnud. Niisiis peab ka Eesti riik käised üles käärima ja võtma ettevõtjate tegevuse hõlbustamisel ning majandusprotses-

side suunamisel aktiivse eestvedaja ja koordineeri rolli. Meie majanduspoliitika taotluseks ei ole, et inimesed maksaksid väikese palga pealt võimalikult vähe makse, me soovime, et inimesed teeniksid rohkem ning saaksid oma maksuraha eest kõikjal Eestis paremaid avalikke teenuseid. Me soovime, et Eestis maksustataks vähem töötegemist ja jõukaks ja targaks saamist ning rohkem pillavat ja tervistkajustavat elustiili.

Haridus- ja sotsiaalpoliitika tähendab see vendumust, et kõik inimesed on väärtuslikud, andekad

ja võimekad. See anne tuleb vaid üles leida ning luua tingimused selle avaldumiseks. Ka kõige elujõulisem seeme ei hakka idanema, kui ta heita asfaldile. Seetõttu on riigi ülesandeks luua inimestele võrdsed võimalused ja tingimused võimetekohaseks enese-teostuseks. Inimesest hooliva erakonnana mõistavad sotsiaaldemokraadid, et kehv haridus- ja sotsiaalpoliitika ei ole mitte tänane sääst, vaid tulevaste põlvete arvelt võetud halb laen.

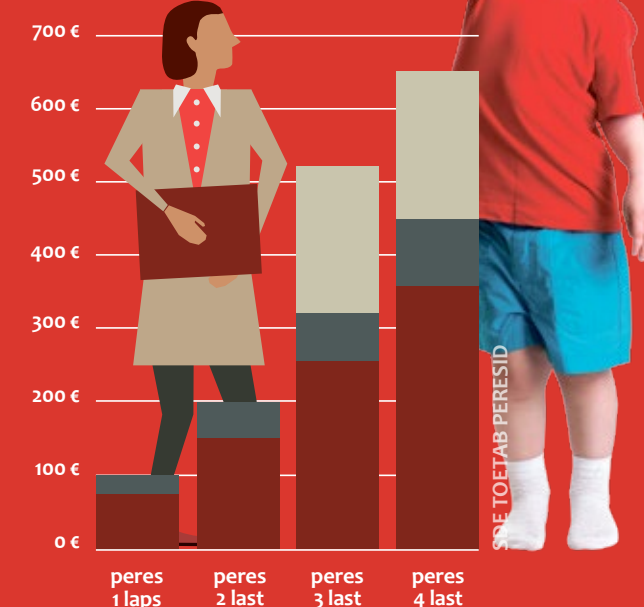
Inimeste turvalisuse tagamisel tähendab uut moodi poliitika arusaamist, et välise ohu märkamise ja sel-

lele adekvaatse reageerimise kõrval tuleb meil võimaldada politseinikele, päästjatele ja kaitsejõudude ülesannete täitmiseks vajalik varustatus ning rahastus. Turvalisust ei saavuta vaid tankide ja lennukite abil. Meie turvatunne algab pereringist, kus ei ole kohta vägivallale. Inimeste Eesti on turvaline paik, kus ei tõmmata piire ega ehitata müüre kogukondade vahel, see on paik, kus keegi ei tunne end eemale tõugatuna ega soovi käia rusikas taskus. See on koht, kus inimesed tahavad oma riiki kaitsta ja ühiskonnaelus osaleda. ●

KINDLUSTAME LAPSETOETUSTE JÄTKUVA TÕUSU JA TOETAME PERESID

- Tõstame lastetoetuse 75 euron, millele lisandub 25 eurot huviringis osalemiseks. Kolme ja enama lapsega perekonnad saavad lisatoetuse 200 eurot kuus.
- Kahekordistame üksikvanema toetuse ja riik nõuab sisse alimendid.
- Kindlustame kõigile lastele lasteaia- ja hoiuks kohaloomisele.
- Muudame vanemahüvitise süsteemi paindlikumaks Hüvitist saab kasutada jao kaupa kuni lapse 8-aastaseks saamiseni ning vahetada sujuvamalt vanemahüvitise saajaks.

LAPSETOETUS - 75 eurot
HUVIRINGID - 25 eurot
LASTERIKKA PERE TOETUS - 200 eurot

ÕIGLASEM TULUMAKS

Viime sisse astmelise tulumaksu ja tõstame tulumaksuvaba määra, millega väheneb kõigi alla 1800 eurot kuus teenivate inimeste tulumaks.

VÄÄRTUSTAME HARIDUST JA KULTUURI

Tõstame oluliselt kooli- ja lasteaiaõpetajate ja kultuuritöötajate palka. Langetame kultuuriürituste käibemaksu g-le protsendile

Tutvu sotsiaaldemokraatide põhjaliku valimisprogrammiga: **WWW.SOTSDM.EE**

ROHKEM TERVIST JA ARENGUT

Kaotame tööandjate erisoodustumaksu töötajatele hüvitatud koolituse ning tervise edendamise kulutuste eest.

RINGKOND NR 1
HAABERSTI, Põhja-Tallinn ja Kristiine

827 EIKI NESTOR

828 MARIANNE MIKKO

829 ALEKSEI TUROVSKI

- 830 JAAK JUSKE
- 831 SIRJE KEEVALLIK
- 832 MARIS SILD
- 833 SANDRA KAMILOVA
- 834 RAIKO PUUSTUSMAA
- 835 TIIA TIHK
- 836 HEINART PUHKIM
- 837 KATRIN SAKS

RINGKOND NR 4
Harjumaa ja Raplamaa

862 SVEN MIKSER

863 URVE PALO

864 KAREL RÜÜTLI

- 865 LIISA OVIIR
- 866 TIIT TAMMSAAR
- 867 MAILIS ALT
- 868 RAIVO UUKKIVI
- 869 STANISLAV TŠEREPAHOV
- 870 ASTRID OJASOON
- 871 TÕNIS BLANK
- 872 EYE KISLOV
- 873 MADIS ROODLA
- 874 ANNE LEHT
- 875 MATI ÕUNLOO
- 876 EVELY PURRE
- 877 HARDI VOLMER

Sa ära ära jätetu :)

RINGKOND NR 5
Hiiumaa, Lääne- ja Saaremaa

878 HANNES HANSO

879 NEEME SUUR

880 KALEV KOTKAS

- 881 VEEVE KAASIK
- 882 JAANUS SAHK
- 883 REILI RAND
- 884 ARNO PEKSAR
- 885 RAIMU AARDAM

RINGKOND NR 2
Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita

838 ANDRES ANVELT

839 BARBI PILVRE

840 JELENA POVERINA

- 841 VADIM BELOBROVITSEV
- 842 ANDRA VEIDEMANN
- 843 OTT PÄRNA
- 844 TOOMAS ALATALU
- 845 SIIM TUISK
- 846 REET LAJA
- 847 JEVGENIA KIRILOVA
- 848 TIIV KUURME
- 849 REIGO KIMMEL
- 850 KARL-MARTIN SINIJÄRV
- 851 ANDREI HVOSTOV

Koos peaministri kandidaadiga saadame Harju ja Raplamalt Toompea suunas arvult suurima meeskonna. 16 meest ja naist lähevad ja igal ühel neist kogemust ja vastase tunnetust piisavalt. See on ministrite ringkond ja taktikaline tagala.

Saaretel ja nened vastaskallastel elavatel merearmastajatel on kohe selline teine tunnetus elust, kohusetundest ja vastutusest. Siit peab kindlasti minema meid nii mitu kui võimalik. Nagu meretuul mis toob Toompeale tõelise uue hingamise.

RINGKOND NR 3
Mustamäe ja Nõmme

852 RAINER YAKRA

853 MART MERI

854 OLGA SÕTNIK

- 855 LAURI LAATS
- 856 KADI PÄRNITS
- 857 ANTO LIIVAT
- 858 KÜLLI URB
- 859 JAAK KANGILASKI
- 860 GERD TARAND
- 861 SILVER MEIKAR

1 Tallinnas oleme kolmes meeskonnas. Tallinn on suur linn ka taktikaliselt õige lähenemine.

LEIA OMA KANDI
KANDIDAAT!

Nagu ikka on Eestimaa jagatud 12-ks valimiringkonnaks, millesse igaühte on sotsid kokku pannud tugeva ja dünaamilise nimekirja. Kandidaat meie nimekirjast on arukas valik!

RINGKOND NR 6
Lääne-Virumaa

886 RANNAR VASSILJEV

887 KAIRIT PIHLAK

888 EERIK LUMISTE

- 889 ENE AUGSMÄGI
- 890 PAUL LETTENS
- 891 GARRI RAAGMAA
- 892 MAIMU BERG

Virumaid on meil kaks esimeses neist ehk lääne pool juhib Rannar oma efektiivse ja mobiilse väkese üksuse Loksa suunal ja Lasnamäe tagant Peterburi mnt pidi toompeani välja.

Mööda Peterburi maanteed ja bussijaama kõrvalt Tartu mnt pikendusele.

Kui liita Loksa ja tema Lahemaa Rahvusparki rahetus ringkonnaga number 8, lõikaks see vahvalt läbi Eesti. Vots siis oleks alles väär.

RINGKOND NR 7
Ida-Virumaa

893 JEVGENI OSSINOVSKI

894 ETTI KAGAROV

895 JAAK ALLIK

- 896 EDUARD ODINETS
- 897 INNA NAZAROVA
- 898 KRISTINA KALLAS
- 899 GENADI AFANASSJEV
- 900 ANTS KUTTI
- 901 TOOMAS NÕMMISTE

Meie teine Virumaa ehk ida poolne. No on alles kant. Sillamäe, Narva, Kohtla-Järve, Jõhvi. Uskumatu ajalooga ringkond number 7. Tõulid ja töökad elanikud, fantastilise pank- rannik. Ei imestagi, et just siit tuleb ka sotside harradusminister Jevgeni.

Kolmas nimekiri kahe naisega esikolmikus! Sotsiaalkaitse-ministri eesotas.

RINGKOND NR 8
Järva- ja Viljandimaa

902 HELMEN KÜTT

903 JAANUS MARRANDI

904 ÜLLE LUMI

- 905 ALO AASMA
- 906 RANDEL LÄNTS
- 907 ARTO SAAR
- 908 ERICH PALM
- 909 KAUPO KÄND
- 910 LIINA RAUD

RINGKOND NR 9
Jõgeva- ja Tartumaa

911 JAAK ÕUNAPUU

912 TANEL TALVE

913 JÜRI MOROZOV

- 914 PRIIT LOMP
- 915 TRIIN PÄRSIM
- 916 KAIRI KELL
- 917 JAAK AIAOTS
- 918 MEELIS KARRO
- 919 ASSO NETTAN
- 920 JAAK SÖRRA

Legendaarne valimisringkond number 9 on tuntud oma Jaanide poolest. Miks? No eks ikka nende rahkuse poolest. Aga enne pidututti näen ka ühte Priidu kutti. Ja vapralt ka kaks neidu täpselt poiste vahel. Õnneks mitte lennukis keskmises reas pikal lennul.

Priit siin!
Tüdrukud siin!

RINGKOND NR 10
Tartu linn

921 MIHKEL RAUD

922 HELJO PIKHOF

923 TOOMAS JÜRGEINSTEIN

- 924 KADRI LEETMAA
- 925 GEA KANGILASKI
- 926 TÕNU INTS
- 927 HENRI KASELO
- 928 TIINA MERKULJEVA
- 929 JARNO LAUR
- 930 KAJAR LEMBER

Ringkond number 10 räägib vist enda eest. Esiteks. Kümme. Teiseks Raud ja Pihhof ja Jürgeinstein ja Leetmaa ja Kangilaski ja Laur ja Lember ja Ints ja Merkuljeva ja Kasela. Siin on korralik kamp koos. See tiim suudaks nii maleturniiri kui ka riigikogu kõnepuldis anda sellise esitluse, et pilpaid lendaks.

On Lõuna-Eesti ja siis on Kagu-Eesti. Mina meie pisikeses Eestis nii täpselt ei läheks ja ütleks et on Lõuna-Eesti ja siis on Lõuna-Lõuna-Eesti. Parimat mälestused noorest east ja suvedest kooliaastate vahel on mul ikka siit kandist. Setud! Augustis Obinitsas näeme!

RINGKOND NR 11
Võru-, Valga- ja Põlvamaa

931 IVARI PADAR

932 SIRJE TOBRELUITS

933 REIN RANDVER

- 934 KALVI KÕVA
- 935 RAUL KUURE
- 936 TARMO TAMM
- 937 SILJA SUJLA
- 938 REIN JÄRVELILL
- 939 KALEV HÄRK
- 940 SIXTEN SILD
- 940 INARA LUIGAS

VAATA KA LK 8
HÄÄLETAMISINFOT!
JA VALIMISPÄEVAL
MINE SÕPRADEGA
VALIMA!

Nii Pärnumaal nagu ka Tallinnas teises ringkonnas on nimekirja esikolmikus kaks naisterahvast. Erakonna peasekretär Indrek Saar loovinimesena võib oma tiimiga väga huvitavate tulemusteni jõuda. Ega muidu ei öelda, et kui taktikaliselt võimatu tundub tule koos naistega ja teiselt küljelt.

RINGKOND NR 12
Pärnumaa

942 INDEK SAAR

943 TATJANA JAANSON

944 AET MAATEE

- 945 MARK SOOSAAR
- 946 MERCEDES MERIMAA
- 947 VALTER PARVE
- 948 PRIIT RUUT
- 949 KALEV KALJUSTE
- 950 ANDRES HIRVELA
- 951 KADRI-AIJA VIKI

Sotsiaaldemokraadid tagasid Eesti riigi püsijäämise

Eesti Vabariigi sünnist möödub juba 97. aastat. Suure juubeli-ni jääb vaid kolm aastat. Samas on de facto olnud selle aja jooksul Eesti riik vaid 45 aastat. Meil on väga vedanud. Ühele väikesele rahvale on antud ühe inim-põlve jooksul võimalus kahel korral oma riik luua. Targa rahvana oleme kasutanud ära need lühikesed ajaknad, mil oli võimalik iseseisvus välja kuulutada.

Sotsiaaldemokraatidena saame olla uhked, et mõlemal korral oleme andnud suure panuse Eesti riigi ülesehitamisel. Aga ka meie riigi õiglusliku järjepidevuse hoidmisel pikadel okupatsiooniaastatel.

1919. aastal valitud Asutavas Kogus said sotsiaaldemokraatlikud jõud 120 kohast üle 70. Sellist valimistulemust ei ole Eesti demokraatia ajaloos keegi korranud. Just sotsiaaldemokraadid viisid läbi maa-reformi. Suured mõisamaad jagati taludeks. Tekkis klass, kes oli huvitatud oma riigi püsimisest. Nii andis maa-reform Vabadussõja rinnetel võitlevatele meestele selge eesmärgi, mille nimel oma maad vaenlase eest kaitsa.

Seega oli maa-reform üks määravamaid tegureid Vabadussõja võitmisel, mis viis Tartu rahulepingu sõlmimise ja Eesti Vabariigi tunnustamiseni. Olgu mainitud, et tollased

parempoolsed erakonnad ei olnud niivõrd radikaalse maareformi elluviimise vajalikkuses sugugi kindlad. Ka võttis Asutav Kogu vastu Eesti esimese põhiseaduse, mis oma laialdaste kodanikuõiguste ja -vabadustega oli tublisti oma ajast ees. Just 1920. aasta põhiseadus oli eeskujuks ka meie praegusele põhiseadusele.

Järgnevatel iseseisvusaastatel polnud sotsiaaldemokraatlikel parteidel Riigikogus küll enam niivõrd otsustavat ülekaalu, kuid üheks suuremaks poliitiliseks jõuks jäid nad kuni erakondade keelustamiseni 1935. aastal.

Kuigi Eestis katkes sotsiaaldemokraatlik traditsioon tervelt 55 aastaks, säilis see välismaal sõjapögenike toel. Rootsis moodustati Gustav Suitsu eestvedamisel erakonna Väli-Eesti koondus juba 1945. aastal. Eesti sotsiaaldemokraatia suurkuju August Rei oli aga aastaid meie ek-siilvalitsuse juht.

Tänane Sotsiaaldemokraatlik Erakond on pidanud tähtsaks sajan-di taha ulatuvat mõttelist ja eelkõige ideelist sidet oma eelkäijatega. On ju sotsiaaldemokraatlik ilmavaade olnud omane paljudele tuntud Eesti kirjanikele ja loomeinimestele.

On huvitab märkida, et aastal 2015 tuleb Eesti sotsiaaldemokraatidel valitsusparteina seista sisuliselt

samade ideede eest kui sajand tagasi. Erinevaid elanikkonnagruppe arvestava tulumaksu kehtestamine, töötajate sotsiaalsete garantiide suurendamine, tasuta haridus – need on vaid mõned näited sellest tugevast ajaloolisest sidemest.

Käimas on Riigikogu valimis-kampaania viimased nädalad. Enne Teist maailmasõda valiti kuus Riigikogu koosseisu. 1. märtsil valime aga juba seitsmenda pärastsojaajaege Riigikogu. Me oleme õppinud kunagi tehtud vigadest ja astunud olulisi samme oma riikliku iseseisvuse kindlustamiseks. Eesti ei ole täna ükski. Meil on tugevad liitlased, kellega koos kaitseme demokraatlikku riigikorda.

Ajalooõpetajana puutun kokku noortega, põlvkonnaga, kes on sündinud ja kasvanud vabas Eestis. See on õnnelik põlvkond, kes pole pidanud elama päevagi okupeeritud Eestis. Samas näen, kuidas sündmused Ukrainas on pannud nad mõtlema, et vaba ühiskond võib olla väga habras.

Mul on hea oma õpilastele öelda, et pärast ühinemist Euroopa Liidu ja NATO-ga on Eesti riiklik iseseisvus kindlam kui kunagi varem. Nüüd on aeg investeerida meie suurimasse väärtusse – inimestesse. Head iseseisvuspäeva kõigile!

Jaak Juske

Riigikogu jõuline lõpuspurt

Viimased kuud olid saadikutele pingelised: samaaegselt valimis-kampaaniaga käis kibe töö riigikogus, kus sotsiaaldemokraadide eestvedamisel või osalusel kiitis parlament heaks kümneid olulisi seaduseid. Olgu siin mõned näited.

Riigikogu kinnitas teisel katsel heaks justiitsminister Andres Anveti esitatud seaduse, mis asub võitluse vahava kiirlaenuuruga, millega on täna hädas iga kümnes Eestis elav inimene. „Paneme pätsed pähe kriediidi-kulukuse määrale ehk lõpetame senise praktika, kus saja laenatud euro eest küsib liigkasuvõtja tagasi üle kümne korra suurema summa. Ka nõuame laenuvaidluste lahendamist tavakoh-tutes, piirates mõistusevastaseid sissenõudmiskulusid,“ ütles Anvelt.

Justiitsminister kaitses riigikogu ees ka seadust, mis annab iduettevõtjatele suuremad võimalused kapitali kaasami-seks ning oma tegevuse kujundamiseks. „Eesti peab olema välisinvestoritele atraktiivne sihtriik. Meie ülesanne on motiveerida Eestis loodud osäühinguid jääma siia ka pärast väliskapitali kaasa-mist,“ selgitas Anvelt, kes tõi riigikokku ette ka seaduse, mille eesmärgiks on panna elatisvõlgnikud oma kohust täit-ma ja oma lapsi toetama.

11. veebruaril võttis riigikogu vastu kaks põhimõttelise tähtsusega seadust. Esmalt pälvistid parlamendi enamuse toetuse põhiseaduse muuda-tused, mis tagavad tulevikus kohali-ke valimistel valimisõiguse ka 16- ja 17-aastastele noortele. Jõustumiseks

2014 aasta kevadine tööhoog Riigikogu XII koosseisu SDE fraktsioonis.

Spikrite galeriis avati Eiki Nestori portree, mille maalits kunstnik Jüri Arrak.

peab sama seaduse heaks kiitma ka riigikogu järgmine koosseis.

Sama kaalukas on ka aastaid oodatud uus riigikaitseadus. „Nüüd on mustvalgel kirjas, kuidas toimib kriisi-olukorras Eesti riigikaitse. Võtmesõna-deks on siin kiirus ja tõhusus,“ tõi riigi-kogu riigikaitsekomisjoni liige Marianne Mikko esile selle, et uus seadus vastab igati pingestunud julgeolekuolukorrale.

Eesti Vabariigi aastapäeva eel toi-mus Toompea lossis ka üks tore kuns-tisündmus, mille peakangelaseks oli riigikogu esimees Eiki Nestor. Nimelt avati spikrite galeriis Eiki portree, mille maalits kunstnik Jüri Arrak.

Sotsiaaldemokraatliku Erakon-na fraktsiooni esimehe Karel Rüütli

kinnitusel on vähem kui aasta koa-litsioonis olnud sotsiaaldemokraadid selgelt näidanud, et nad oskavad valitsusvastutust kanda. „Meie suurim saavutus on, et suutsime lühikese aja jooksul lahendada probleeme, mille-ga teised erakonnad ei saanud pikki aastaid hakkama. Tõestasime, et sea-dusi saab sotsiaalsemaks ja inimkesk-semaks teha ning Eestit hoolivamaks muuta,“ rääkis Rüütli. „Isiklikult on mul hea meel ka selle üle, et avasime debatid kaua pühaks lehmaks peetud maksude temal, et leida meie riigi ja inimeste jaoks paremaid lahendusi.“

Rüütli kinnitusel tuleb pooleli jäänud asjad teha teoks 1. märtsil va-litavas uues riigikogus. ●

Mis saab Euroopa kodanike turvalisusest? Aga kodanikuvabadused?

Jörgen Siil
Europarlamendi
S&D fraktsiooni nõunik

Charlie Hebdo terroriakt on Euroopas tugevamini esile tõstnud mitmed teemad, mis küll erinevatel aegadel on eurooplastel mureks olnud, kuid on nüüdsest jõudnud pea iga tavakodaniku mõtteisse: islamivastasuse suurendamine, juutide turvalisus, arutelud teemadel väljendusvabadus versus solvamine ja kodanikuvabadused versus terrorismiva-tane võitlus.

Islamivastasus

Juba enne Charlie Hebdo sündmusi olid mõnes Euroopa riigis juhtivate jõudude hulka tõusnud islamivastased paremäärmuslikud parteid, näiteks Hollandis Vabaduspartei ja Prantsusmaal Rahvusrinne. Lisaks olid ka

Saksamaal kodanikulikumisena alanud Islami-vastased protestimarsid, mida korraldas organisatsioon nimega Pegida ja mis jätkuvad siiaamaani. Rootsis süüdati elmise aasta lõpul aga mitmeid mõsesid. Tõenäoliselt tugevnevad veel mõnes teiseski riigis lähiajal islamivastased jõud.

Samal ajal on õnneks samuti aktiiv-seerunud jõud, kes räägivad, et islami või moslemite ja terrorismi vahele ei saa panna võrdusmärgi ja tuleb paran-dada (islamiriikidest pärit) immigran-tide ühiskonda integreerumist. Charlie Hebdo rünnaku puhul ei olnud tege-mist mitte moslemitega, vaid lihtsalt mõrvarite-terroristidega. Ka solidaar-susmarss Pariisis pärast Charlie Heb-dot on kantud neist seisukohtadest.

Rünnakud juutide vastu

Juba mõnda aega on äärmuslikud moslemid Euroopas rünnanud juute, mis meenutab juba natukene pogrom-me Tsaari-Venemaal või 1930-ndaid Euroopas, ainult selle vahega, et tä-napäeval on tegemist olnud mitte süs-temaatilise riikliku politikaga, vaid mõne üksiku hullu regevuse ja üksik-juhtumiga.

Ka Charlie Hebdo rünnakute ajal arenes üks pantvangidraama juudi su-permarketis ja teise näitena võib tuua hiljutise Brüsselis toimunud tulistami-se juudi muuseumis. Osa rünnakuid on põhjendatud kätemaksuba Iisraeli Palestiina okupatsiooni ja Gaza sektori pommitamisega, teised on lihtsalt kan-tud üldiselt äärmuslikest ideedest. Kõik see on pannud peamiselt Prantsuse juu-te emigreeruma Iisraeli või seda tõsiselt kaaluma. Ka meie lähedases Rootsis on suurenenud juutide vastased ähvardu-ted ühiskonda integreerumist.

Väljendusvabadus versus solva-mine

Tegelikult sai see debatt alguse juba 2005.–2006. aastal, kui Taani aja-leht Jyllands-Posten avaldas proh-vet Muhamedi kujutavad (solvavad) karikatuureid. Osa maailma ajalehti, sealhulgas Charlie Hebdo talitsid samamoodi, teised otsustasid samal ajal neid mitte avaldada, pidades moslemite tunnetega arvestamist olu-lisemaks kui sõnavabaduse demonst-reerimist.

Kui ühe käitumisviisi kriitikud on seda meelt, et karikatuuride mitte-

Kurikuulsal karikatuuri-ajakirja Charlie Hebdo jaanuarikuise numbril esiküljel, millel on kirjas: vastutustundetud ajakiri.

avaldamine rikub sõnavabadust ja on enesetsensuur, siis teised lähtuvad põhimõttest: „Ära tee teisele seda, mida sa ei taha, et sulle tehakse“. Ehk et kui pole suuremat põhjust neid karika-tuure avaldada, siis ainult avaldamise pärast seda ei tehta. Pean tunnistama, et toetan ka ise viimast seisukohta, kuna ma lihtsalt ei näe sel provotsee-rimisel mõtet.

Samas tuleb sõnavabadust kaits-ta ja kui mõni ajakirjandusväljaanne on otsustanud neid avaldada, siis on neil selleks täielik õigus ja seda ei saa keela-ta, veel vähem sellest mingil teisel viisil kui rahumeelne protest teada anda.

Kodanikuvabadused versus ter-rorismivastane võitlus

Tegemist on samuti juba kindlasti eel-misel sajandil üles kerkinud tee-

maga. Samas on arutelud selle üle puudutanud kas peami-selt USA-d või olnud rohkem teoreetilisemat laadi.

Nüüd aga on terrorism jõudnud jälle meie ukse taha ja erinevalt Suurbri-tannia ja Hispaania (äär-musislami) terroriaktidest eel-misel kümnendil, mil tegemist oli üksikute meestega, on nüüd ju tuhandeid EL-i kodanikke läinud võitlema Süüriasse ja Iraaki ISIS-e ridadesse, kes kõik võivad tagasi-pöördumisel endast ohtu kujutada.

Sotsiaaldemokraatide üldine seisukoht Euroopas on, et kindlas-ti tuleb tugevdada terrorismivas-tast võitlust ja sinna rohkem raha anda. Samas ei tohi need meetmed piirata kodanikuvabadusi ja näi-teks Schengeni ruumi põhimõt-teid.

Sotside sooviks on, et turvalisus ja kodanikuvabadused oleksid ühildata-vad. Oluline arutelu teema on ka len-nusreisijate nimede broneeringuinfo direktiiv. ●

Artikkel kajastab autori isiklikke seisukohti.

Ukraina õppetund: rahvast tühi riik ei seisa püsti

Silver Meikar
Vabakutseline ajakirjanik

Hübrüidsõjas näeme kuulirahet, verd ja laipu alles selle hilises faasis. Ukrainas on täna sõda, sest võim oli korrumpeerunud, elanikud vaesed (eriti äärealadel) ning omavahel tülis. Lihtne saak Krem-li karule ning hindamatu õppetund meile.

Konstaablite kaotamine Eestis oli viga ning uus valitsus peab tagama, et igas piirkonnas oleksid kohalikud korralvalvurid, kes oma linna ja küla tunnevad ning keda elanikud usalda-da saaksid. Siin on otsene seos regio-naalpoliitikaga, millele soovitan eral-di tähelepanu pöörata.

Õhukese riigi ideoloogia ning väikesed palgad on inimesed meil maalt linna ja linnast üle lahe aja-nud. Sellist vaesust, viletsust ja kü-sindust, mida olen kogenud ränna-kutel Luhanski ja Donetskis oblastis, meil muidugi (veel?) ei ole. Kuid oht, mida kätkeb endas tühjaks jäänud maa, on sama. Suur õppetund on, et piirkonda, kuhu ei ulatu riigivõimu toetavad käed ega ka kõrvad ja sil-mad, on lihtne üle võtta.

Putini režiim usub rahvusvahe-listesse kokkulepetesse vaid niikaua, kuni need on kasulikud. Eesti on Moskva propagandarünna-ku all olnud aastaid, teemad ja väited

on jäänud samaks, samuti eesmärgid. Moskva sooviks pole vene vähemuse kaitsmine, vaid nende radikalisee-rimine ning selle saavutamiseks on kõige mugavamaks partneriks Eesti parempoolsed.

Riik, kus kõik elanikud (hoolimata nende rahvusest) tunneksid, et see on nende ühine kodumaa, võtab Putinilt relvad käest.

Minu Ukraina ajakirjanikest sõbrad ei kahtle, et organisatsiooni Parem Sektor juht Dmytro Jarosh on Kremli idioot, kes ei saanud agenteid tegelikest eesmärkidest aru, kuid tõenäolisemalt tegi ta idanaabriga täiesti teadlikult koostööd. Ra-humeelselt alanud Euromaidani protestide vägivaldseks muutmine suurendas ju mõlema poole toeta-jaid.

tistskustki valem: mida rohkem korrumpeerunud, seda suurem toetus.

Kremli režiim on teada tuntud Lääne poliitikute ülestõstmises. Isikud, kes on seotud idarahaga, aga ka Re-formierakonna rahastamiskandaal ja

sõdur, vaid piirivalve ja politsei, kelle ülesanne on kõrvaldada oht juba enne konflikti teket.

Tallinn on kaugel, kuid võrreldes Kiieviga ikkagi lähedal.

Miks siis on nii, et me ka väikeses Ees-tis ei suuda tagada arengut ja heaolu napp kolmsada kilomeetrit pealinnast?

Põllumajandusminister Ivari Padar kirjutas Postimehes, et maa-piirkondade tühjenemisele vastu astumiseks peab riik koondama oma ressursid mõistlikuks ja süsteemseks tegevuskavaks. Tegevuste juptamine eri ministriumide vahel võib teha rõõmsaks ühe või teise piirkonna, kuid süsteemset lahendust ei paku.

Tal on õigus, kuid lisaks konk-reetsetele regionaalpoliitika meetme-tele peaks kogu riigi poliitika kujun-damisel alati küsima, kas vastuvõetud muudatus aitab kaasa arengule kogu Eestis. Olgu selleks maksu- või hari-duspoliitilised küsimused.

Meie programmis on sotsiaalmaksu vähendamine just nii, et see soodustaks töökohtade loomist nendes piirkonda-des, kus seda on kõige enam vaja. Sa-muti soovime eurovahendeid kasutada rohkem piiriäärse taristu loomiseks. Ega töökohtad ei saa tekkida sinna, kuhu ei vii ükski tee. Ilma riigi otsustava toeta on peagi lüü Eesti äärealadel sama elutu kui Ida-Ukraina põldude, kaevanduste ja metsade vahel.

NATO endine peasekretär Anders Fogh Rasmussen väitis hiljuti, et järg-misena võib Moskva hübrüidsõja takti-ka Baltimaades kasutada. Me teame, millised on Moskva hübrüidsõja relvad, seega on meil võimalik õigete otsustega need juba eos kahjatuks teha. ●

